

PIR/854/1101/2016

90 § Tampereen raitiotien seudullinen yleissuunnitelma

Kh 18.11.2019

Yhdyskuntajohtaja Korhonen 11.11.2019

Tampereen kaupunki, Pirkkalan kunta, Kangasalan ja Ylöjärven kaupungit ovat laatimassa yleissuunnitelmaa raitiotien laajentamiseksi neljälle ratasuunnalle (Ylöjärvi, Pirkkala, Kangasala Lamminrahka ja Saarenmaa). Työn tavoitteena on määrittää yleis- ja asemakaavoitusta varten varaukset, jotka mahdollistavat raitiotiejärjestelmän laajentamisen tulevaisuudessa. Yleissuunnitelmassa arvioidaan vaikutusarviointien, vaihtoehtovertailujen sekä sidosryhmien kanssa käytävän vuorovaikutuksen perusteella, mitkä vaihtoehdot täyttävät parhaiten työssä asetetut tavoitteet. Työn päätöksenteko on kaksivaiheinen: marraskuussa 2019 kunnanhallitukset päättävät, mitkä alustavista linjausvaihtoehdoista valitaan jatkosuunnitteluun. Syksyllä 2020 kunnanvaltuustot tekevät päätökset valittavasta linjausvaihtoehdosta kullakin ratahaaralla.

Työtä ohjaavat tavoitteet on laadittu yhdessä työtä ohjaavan ohjausryhmän kanssa. Niitä on käsitelty syyskuussa pidetyssä sidosryhmätyöpajassa, jossa tärkeimmiksi koettiin raitiotien riittävä käyttäjäpotentiaali, kaupunkiseudun elinkeinoelämän kehittymisen tukeminen, matkaketjun palvelutaso sekä ekologisten yhteyksien säilyttäminen. Tavoitteet säilyvät samoin läpi työn, mutta vaikutusarvioinnissa arvioitavat kriteerit on muodostettu erikseen alustavien linjausvaihtojen arviointiin sekä keväällä 2020 tehtävän tarkemman suunnitteluvaiheen vaikutusarviointiin.

Syksyllä 2019 tehdyssä vaikutusarvioinnissa vaihtoehtoja on verrattu keskenään eri näkökulmien mukaan, ottaen huomioon mm. maankäytön kehittämispotentiaali, raitiotien kilpailukyky suhteessa henkilöautoon, ympäristöarvot sekä raitiotien teknisen toteuttavuus ja mahdolliset riskit.

Hankkeen verkkosivuilla oli 25.9.-6.10.2019 avoinna verkkokysely, jossa saatiin asukkailta näkemyksiä parhaimmasta linjausvaihtoehdosta sekä eri haarojen toteuttamisjärjestyksestä. Kyselyyn saatiin 2854 vastausta, joista 57 % Tampereelta, 15 % Pirkkalasta, 14 % Ylöjärveltä ja 8 % Kangasalta. Eniten vastauksia saatiin Pirkkalan ratasuunnassa asuvilta. Vastaaajista puolet oli henkilöautolla kulkevia ja 35% joukkoliikenteen käyttäjiä. Kyselyssä pyydettiin arvioimaan parhaita linjausvaihtoehtoja eri ratahaaroilla. Tuloksissa korostuivat ne vaihtoehdot, jotka kulkevat samaa reittiä kuin nykyiset bussilinjat ja ne, joiden varrella on nykyistä asutusta ja palveluita. Kyselyyn vastanneiden mielestä raitiotie olisi tarpeen ulottaa lähivuosina ensisijaisesti Pirkkalan Partolaan ja TAYSilta Koilliskeskukseen.

Tampere-Pirkkala, linjausvaihtoehtojen valinta jatkosuunnitteluun

Pirkkalan ratahaara alkaa rakenteilla olevan raitiotieradan päästä Hatanpään suuntaan ja vaihtoehtoina ovat joko Hatanpään valtatie tai uudistuvan ratapihan alueen kautta kulkeva vaihtoehto Ratapiha. Asukaskyselyssä

Hatanpään valtatie oli selvästi suositumpi kuin Ratapiha-vaihtoehto. Esityksenä on, että jatkosuunnitteluun valitaan vaihtoehto Hatanpään valtatie, joka on suora ja nopea linjaus ja saavuttaa parhaiten nykyiset palvelut, mm. Hatanpään sairaalan ja Hatanpään asuinalueet. Hylättäväksi esitetään vaihtoehto Ratapiha, joka sijoittuu kauaksi nykyisistä palveluista ja linjauksen mahdollistava ratapihan siirtyminen on merkittävä aikatauluriski.

Lahdenperänsäädun ja Partolan välillä on tutkittu neljää vaihtoehtoa: Nuolialantie, Perkiönkatu, Puisto ja Ilmailunkatu. Asukaskyselyssä Nuolialantien vaihtoehto sai eniten kannatusta. Jatkosuunnitteluun esitetään valittavaksi vaihtoehdot Nuolialantie ja Ilmailunkatu. Nuolialantie-vaihtoehto on nopea ja etenee suoraviivaisesti kohti Pirkkalan määränpäättä. Se saavuttaa myös parhaiten sekä nykyiset että tulevat asukkaat ja valittu linjaus (Nuolialantien alavaihtoehto) kulkee kehitettävän Partolan aluekeskuksen kautta. Vaihtoehto Ilmailunkatu saavuttaa parhaiten Messu- ja urheilukeskuksen ja on teknisesti helpoin toteuttaa. Hylättäväksi esitetään vaihtoehdot Perkiönkatu ja Puisto. Perkiönkatu-vaihtoehto aiheuttaa merkittävää haittaa nykyiselle pientalo- ja puistoalueelle ja on kapealla katualueella kulkiessaan hidas linjaus. Puisto-vaihtoehto kulkee luonnonsuojelun alueen rajalla, vaikeuttaa puiston virkistyskäyttöä ja sen maankäytön kehittämispotentiaali on heikko.

Partolan ja Suupan välillä raitiotie kulkee Naistenmatkantien kautta. Suupan päätepusäkillä on tutkittu kolmea vaihtoehtoa: Naistenmatkantie, Suupantie ja Terveyskeskus. Kyselyssä Terveyskeskukselle jatkuva linjaus oli suosituin. Vaihtoehdoista jatkosuunnitteluun esitetään vaihtoehtoja Naistenmatkantie ja Terveyskeskus. Naistenmatkantie-vaihtoehdossa on paras sijainti päätepusäkillä ja se mahdollistaa parhaiten keskusten laajenemisen pohjoiseen. Terveyskeskus-vaihtoehto saavuttaa parhaiten palvelut ja siinä raitiotietä on helpoin laajentaa lentokentän suuntaan. Hylättäväksi esitetään vaihtoehto Suupantie, koska joukkoliikenneterminaali ja päätepusäkki eivät mahdu Suupantorille ja alustavasti tutkituille varikon paikoille pääsy on hankalaa.

Pormestari Jarvan ehdotus 13.11.2019

Kunnanhallitus päättää

- 1) että jatkosuunnittelun linjausvaihtoehdot Suupalla ovat Terveyskeskus ja Naistenmatkantie, siten muutettuna, että Naistenmatkantien linjausvaihtoehdossa selvitetään jatkomaahdollisuus Turriin päin. Vaihtoehdoista poistetaan Suupantien vaihtoehto.
- 2) että jatkosuunnittelun linjausvaihtoehtoina Partolassa säilytetään Partolan alueen läpi tulevat vaihtoehdot. Vaihtoehdoista poistetaan Naistenmatkantien vaihtoehto Partolassa.
- 3) todeta, että tavoitteena on tehdä aluevarausuunnitelma lentoasemalle tämän yleissuunnittelun jälkeen.

Kokousseloste 18.11.2019

Kunnanhallituksen jäsen Raili Naskali teki seuraavan ehdotuksen:

Kunnanhallitus päättää, että tässä vaiheessa Pirkkalan kunta ei sitoudu jatkosuunnittelun linjausvaihtoehtoihin.

Perustelut: Kannatan sitä vaihtoehtoa, että raitiotie kulkee lähivuosina Hatanpään valtatieä kohti Härmälää, Partolaa ja Ilmailunkatua myöten kohti Tamperetta.

Puheenjohtaja totesi, ettei ehdotusta ollut kannatettu, joten sitä ei oteta äänestettäväksi.

Kunnanhallituksen päätös 18.11.2019

Kunnanhallitus hyväksyi pormestarin ehdotuksen.

Pöytäkirjamerkintä 18.11.2019

Yhdyskuntajohtaja Jouni Korhonen oli asiantuntijana läsnä asian käsittelyn ajan.

Eriävä mielipide 18.11.2019

Kunnanhallituksen jäsen Raili Naskali pyysi merkittävän pöytäkirjaan päätöstä koskevan eriävän mielipiteensä, joka on samansisältöinen kuin hänen edelle kokousselosteeseen kirjattu päätösehdotuksensa.

Liite	Tampereen raitiotien seudullinen yleissuunnitelma
Oheismateriaali	Tampereen raitiotien seudullinen yleissuunnitelma, esittelymateriaali Pirkkalan linjausvaihtoehdot Tekninen materiaali ratahaaroittain
Lisätietoja	yhdyskuntajohtaja Jouni Korhonen, puh. 050 512 3981 etunimi.sukunimi@pirkkala.fi
Tiedoksi	Tampereen kaupunki Kangasalan kaupunki Ylöjärven kaupunki Ville-Mikael Tuominen / Tampere Yhdyskuntajohtaja

Kh 2.11.2020

Yhdyskuntajohtaja Korhonen 27.10.2020

Raitiotien ratavaraukset Pirkkalan kunnan alueella

Tampereen kaupunki, Pirkkalan kunta, Kangasalan ja Ylöjärven kaupungit ovat laatimassa yleissuunnitelmaa raitiotien laajentamiseksi neljälle ratasuunnalle (Ylöjärvi, Pirkkala, Kangasala Lamminrahka ja Saarenmaa). Työn tavoitteena on määrittää yleis- ja asemakaavoitusta varten varaukset, jotka mahdollistavat raitiotiejärjestelmän laajentamisen tulevaisuudessa. Yleissuunnitelmassa arvioidaan vaikutusarviointien, vaihtoehtoverailujen sekä sidosryhmien kanssa käytävän vuorovaikutuksen perusteella, mitkä

vaihtoehdot täyttävät parhaiten työssä asetetut tavoitteet. Yleissuunnitelmassa määritetään raitiotiepysäkkien, sähkönsyöttöasemien, raitiovaunujen yönylivarikoiden sekä raitiotien siltojen sijainti ja tilavaraus sekä liikennemuotojen tilanjako raitiotiekatujen poikkileikkauksessa.

Työn päätöksenteko on kaksivaiheinen. Marraskuussa 2019 kunnanhallitukset tekivät välipäätökset, mitkä alustavista linjausvaihtoehdoista valitaan jatkosuunnitteluun. Pirkkalan kunnanhallitus päätti, että jatkosuunnittelun linjausvaihtoehdot Suupalla ovat Terveyskeskus ja Naistenmatkantie, siten muutettuna, että Naistenmatkantien linjausvaihtoehdossa selvitetään jatkomahdollisuus Turriin päin. Partolassa jatkosuunnittelun linjausvaihtoehtoina säilytettiin Partolan alueen läpi tulevat vaihtoehdot. Vaihtoehdoista Partolan kohdalla poistettiin Naistenmatkantien vaihtoehto.

Loppuvuonna 2020 valtuustot tekevät päätökset valittavasta linjausvaihtoehdosta kullakin ratahaaralla. Kullekin ratahaaralle valitaan yksi varaukseksi otettava ratalinjaus. Valtuustojen päätösten jälkeen yleissuunnitelma viimeistellään tammikuun 2021 loppuun mennessä.

Yleissuunnitelmassa raitiotien ratalinjausvaihtoehtoja on vuonna 2020 työstetty eteenpäin kuulemalla ja osallistamalla kuntalaisia, sidosryhmiä ja viranomaisia sekä pyytämällä luonnosaineistosta lausunnot keskeisiltä sidosryhmiltä. Vuoreksen ratahaara ja sen liittyminen Pirkkalan ratahaaraan on otettu huomioon työssä, mutta se ei kuulu yleissuunnitelman suunnittelukokonaisuuteen.

Yleissuunnitelman luonnosvaiheessa toukokuussa 2020 pyydettiin keskeisiltä sidosryhmiltä lausunnot. Kuntalaisille järjestettiin kaksi verkko kyselyä 27.4.–10.5.2020. Lausuntojen ja kyselyjen perusteella suunnitelmia ja vaikutusarviointeja on tarkennettu.

Tampereen kaupunginvaltuusto on päättänyt oman alueensa ratavarauksista 19.10.2020 § 134 Pirkkalan suunnan ratahaarasta seuraavasti:

- Härmälän ja Pirkkalan ratahaaralla raitiotien ratavaraus tehdään Hatanpään valtatielle ja Nuolialantielle. Nuolialantien Härmälänrantaa palvelevalta raitiotiepysäkiltä kehitetään korkeatasoinen kulkuyhteys Messu- ja Urheilukeskukselle.

Linjausvaihtoehtojen jatkosuunnittelun, selvitysten, vuorovaikutuksen ja vaihtoehtovertailujen sekä Tampereen kaupunginvaltuuston päätöksen pohjalta Pirkkalan alueella ratavarauksiksi esitetään seuraavaa:

- Partolassa ratavaraukset tehdään Nuolialantie vaihtoehdon mukaisesti
- Partolan ja Suupan välillä ratavaraus tehdään Naistenmatkantielle
- Päätepysäkiksi valitaan kuntakeskus Suuppa

Päätepysäkin valintaa puoltaa kustannustehokkuus, hyvien ja toimivien matkaketjujen toteuttaminen sekä olemassa oleva yhdyskuntarakenne ja sen potentiaali. Suuppa vaihtoehto ei myöskään edellytä yönylivarikon toteuttamista Pirkkalaan. Varikon tarve muodostuu jatkoyhteyksien tullessa ajankohtaiseksi.

Turrin ja lentoaseman suunta huomioidaan maankäytön ja kunnallistekniikan suunnittelussa niin, että raitotien laajentuminen ko. suuntiin pitkällä aikavälillä on mahdollista.

Ratalinjojen valintapäätösten jälkeen ratavaraukset otetaan huomioon Partolan osayleiskaavassa, tulevissa asemakaavoissa, katusuunnitelmissa ja kunnallistekniikan sijoittamisen suunnitelmissa. Pirkkalan kunnan taajamayleiskaava mahdollistaa jo raitiotielinjauksen.

Pormestari Jarvan ehdotus 29.10.2020

Kunnanhallitus ehdottaa valtuustolle, että Pirkkalan alueella seuturaitiotien yleissuunnitelma viimeistellään siten, että

- Partolassa ratavaraukset tehdään Nuolialantie vaihtoehdon mukaisesti
- Partolan ja Suupan välillä ratavaraus tehdään Naistenmatkantielle
- Päätepysäkiksi valitaan kuntakeskus Suuppa

Hyväksytyt ratavaraukset otetaan huomioon tarvittavassa suunnittelussa.

Kokousseloste 2.11.2020

Kunnanhallituksen jäsen Raili Naskali teki seuraavan ehdotuksen:

Kunnanhallitus ehdottaa valtuustolle, että Pirkkalan alueella seuturaitiotien yleissuunnitelmaa ei laadita.

Puheenjohtaja totesi, ettei ehdotusta ollut kannatettu, joten sitä ei oteta äänestettäväksi.

Kunnanhallituksen päätös 2.11.2020

Kunnanhallitus hyväksyi pormestarin ehdotuksen.

Pöytäkirjamerkintä 2.11.2020

Yhdyskuntajohtaja Jouni Korhonen oli asiantuntijana läsnä asian käsittelyn ajan.

Eriävä mielipide 2.11.2020

Kunnanhallituksen jäsen Raili Naskali pyysi merkittävän pöytäkirjaan päätöstä koskevan eriävän mielipiteensä, joka on samansisältöinen kuin hänen edelle kokousselosteeseen kirjattu päätösehdotuksensa.

Liitteet

Seuturatikan päätöksentekomateriaali
Seuturatikan yleissuunnitelman luonnosaineistosta saadut lausunnot
Raili Naskalin ehdotus ja eriävä mielipide

Oheismateriaali

Suunnitelmakartat ja katuleikkaukset
Seuturatikan laaja päätöksentekomateriaali
Seuturatikan linjausvaihtoehtojen kuntalaiskyselyn tulokset kevät 2020
Karttakysely seuturatikan suunnitelmista, yhteenveto vastauksista
Seuturatikka TRO hallintomalli

Lisätietoja yhdyskuntajohtaja Jouni Korhonen, puh. 050 512 3981
etunimi.sukunimi@pirkkala.fi

Valtuusto 9.11.2020

Äänestys 9.11.2020

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Raili Naskali oli tehnyt valtuutettu Aki Vainion kannattamana seuraavan ehdotuksen:

Esitän, että Pirkkalan alueella seuturaitiotien yleissuunnitelmaa jatketaan niin, että rajataan yleissuunnitelmaa siten, että pääte pysäkiksi valitaan liikekeskus Partola.

Koska asiassa oli tehty pormestarin ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, puheenjohtaja määräsi toimitettavaksi äänestyksen kunnanhallituksen ja valtuutettu Naskalin ehdotusten välillä. Tämän jälkeen puheenjohtaja ehdotti, että äänestys toimitettaisiin äänestysjärjestelmää käyttäen ja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat kunnanhallituksen ehdotusta, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat valtuutettu Naskalin ehdotusta, äänestävät ei. Äänestystapa ja -esitys hyväksyttiin. Suoritetussa äänestyksessä annettiin 38 jaa-ääntä sekä 4 ei-ääntä. Valtuutettu Jouko Karppanen pidättäytyi äänestämästä. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Valtuuston päätös 9.11.2020

Valtuusto päätti toimitetun äänestyksen perusteella, että Pirkkalan alueella seuturaitiotien yleissuunnitelma viimeistellään siten, että

- Partolassa ratavaraukset tehdään Nuolialantie vaihtoehdon mukaisesti
- Partolan ja Suupan välillä ratavaraus tehdään Naistenmatkantielle
- Pääte pysäkiksi valitaan kuntakeskus Suuppa

Hyväksytyt ratavaraukset otetaan huomioon tarvittavassa suunnittelussa.

Eriävä mielipide 9.11.2020

Valtuutetut Raili Naskali ja Aki Vainio pyysivät merkittävän pöytäkirjaan päätöstä koskevan eriävän mielipiteensä, joka on samansisältöinen kuin Raili Naskalin edelle kokousselosteeseen kirjattu päätösehdotuksensa.

Liitteet Seuratikan päätöksentekomateriaali
Seuratikan yleissuunnitelman luonnosaineistosta saadut lausunnot
Äänestysluettelo
Raili Naskalin eriävä mielipide

Oheismateriaali Suunnitelmakartat ja katuleikkaukset
Seuratikan laaja päätöksentekomateriaali
Seuratikan linjausvaihtoehtojen kuntalaiskyselyn tulokset kevät 2020
Karttakysely seuratikan suunnitelmista, yhteenvedo vastauksista
Seuratikka TRO hallintomalli

Lisätietoja yhdyskuntajohtaja Jouni Korhonen, puh. 050 512 3981
etunimi.sukunimi@pirkkala.fi

Tiedoksi Tampereen kaupunki